

AYDINLATMA VE SES TEKNOLOJİLERİ

Eski zamanlarda insanlar gündüz Güneş'in gece ise yıldızların ışıklarıyla ve Ay'ın yansıttığı ışıkla aydınlanıyordu. Ancak Güneş ışığı her noktaya ulaşamıyor ve hava durumuna bağlı olarak azalabiliyordu. Yıldızların ışığı ve Ay'dan yansıyan ışık ise yeterli aydınlatma sağlamıyordu.

İnsanlar, ateşi ısınma ve yiyecek pişirmenin yanı sıra aydınlatma aracı olarak da kullanabileceklerini keşfetmişlerdir. Aydınlatma teknolojisinin başlangıcı ateşin bulunmasıdır.

Ateşin keşfiyle aydınlanmada büyük gelişmeler oldu. Karanlık alanlar, bir sopanın ucuna sarılan çeşitli maddelerin yakılmasıyla elde edilen meşalelerle aydınlatıldı.

Meşaleler zamanla yerini kandil ve mumlara bıraktı. Maddelerin ve toprağın işlenmesiyle çeşitli kaplar yapıldı. Bu kapların içine çeşitli yağlar konulup ucuna hayvan kılından yapılan fitiller yerleştirilerek kandiller üretildi. Böylece daha uzun süre aydınlatma yapılabilirdi.

İnsanlar katı hâldeki hayvansal yağ gibi yavaş yanan maddeleri eritmişlerdir. Daha sonra eritilen bu maddeleri bir fitilin üzerine dökerek mumu elde etmişlerdir. Böylece daha kullanışlı, istenilen yere taşınabilen aydınlatma aracını geliştirmişlerdir. Mum günümüzde de kullanılmaktadır.

Bilim ve teknolojinin ilerlemesi, aydınlatma araçlarının gelişmesine büyük katkı sağlamıştır. Petrolün keşfinden sonra gaz lambaları kullanılmaya başlandı. Gaz lambaları, mum ve kandil gibi araçlardan daha uzun süre ve daha fazla aydınlatma yapabiliyordu. Ayrıca etrafının camla çevrili olması sayesinde rüzgârdan daha az etkileniyordu.

1800'lü yıllarda elektriğin keşfedilmesi aydınlatma araçları üzerinde büyük etki gösterdi. Cam bir fanus içerisindeki ince tel, elektrik verildiğinde etrafı aydınlatıyordu. Bir bilim insanı olan **Thomas Edison (Tomas Edisin)** böylece ampülü icat etmiş oldu. Ampülün keşfinden sonra gelişen teknolojiyle daha uzun süreli ve daha parlak ışık yayan floresan ve LED lambalar üretilerek kullanılmaya başlandı.

